

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Сумський державний університет

Економічні проблеми сталого розвитку
Economical Problems of Sustainable Development

Матеріали
Міжнародної науково-практичної конференції студентів та
молодих вчених імені професора Балацького О. Ф.
(Україна, Суми, 28 – 29 квітня 2020 р.)

Суми
Сумський державний університет
2020

ФІСКАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ У СФЕРІ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДООХОРОННОЇ І ЕКОЛОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

к.е.н., доц. Похилько С.В.,
студентка Миргородська В.С.
Сумський державний університет

Новий етап у розвитку економіки природокористування тісно пов'язаний з перебудовою управління економікою [1]. На цьому етапі дієвим економічним механізмом управління господарською діяльністю є екологічні податки, які зробили б економічно недоцільними для об'єднань, підприємств і організацій нерациональне використання природних ресурсів і завдання шкоди довкіллю [2, 3]. Екологічні податки в країнах ЄС виконують стимулюючу і фіскальну функції, тобто спонукають до проведення природоохоронної політики, а також наповнюють бюджет. Їх розподіляють по секторах на 4 види: енергетичні, транспортні, податки на забруднення навколишнього середовища та використання природних ресурсів.

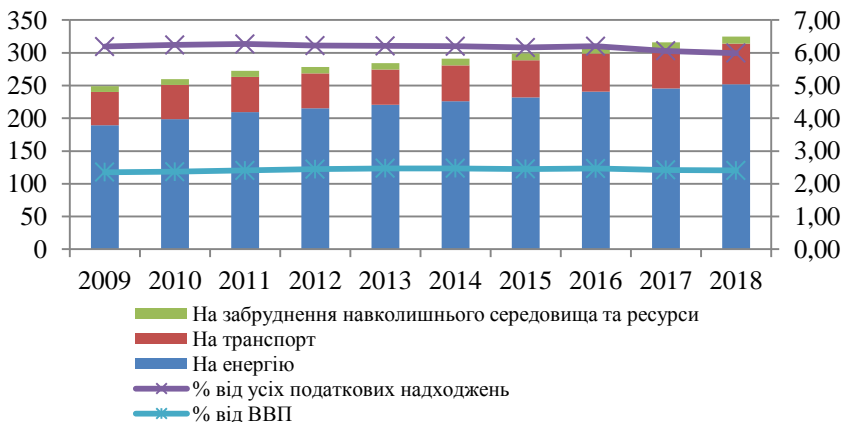

Рис. 1 – Динаміка надходження екологічних податків в ЄС [4]

У 2018 році загальний дохід від екологічного податку в ЄС складав 324,6 млрд євро, що становить 2,4% ВВП ЄС та 6,0% від загального доходу уряду ЄС від податків та соціальних внесків. Податки на енергію в ЄС склали понад три чверті загальних надходжень від екологічних податків (77,7% від загальної суми) у 2018 році, що значно випереджає податки на транспорт (19,1%) та на забруднення та ресурси (3,3%). Отже, екологічні податки мають вагомий частку в загальній структурі надходжень від податків і соціальних внесків в країнах ЄС.

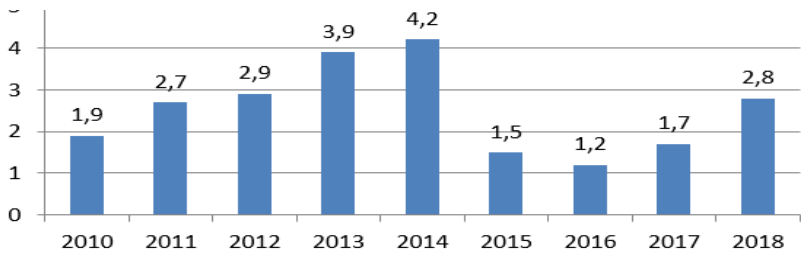

Рис. 2 – Динаміка надходження екологічного податку в Україні, % [5]

Протягом досліджуваного періоду (рис.2) загальний дохід від екологічного податку не досягав 1% у структурі ВВП. Також варто зауважити, що надходження екологічного податку до Державного бюджету України не має чіткої тенденції, зокрема з 2010 по 2014 роки відбувався незначний, але стабільний ріст, а після політичної кризи 2013-2014 років відбулося значне скорочення надходжень від податку. Частка екологічних податків у дохідній частині бюджету, а також видаткова її частина на екологічні заходи повинні значно зрости.

Можна зробити висновки, що екологічні податки є важливим інструментом екологічної політики ЄС. Вітчизняна система екологічного оподаткування не є вагомим стимулятором платників податків до бережного ставлення до навколишнього середовища та ресурсозбереження, для вирішення цієї проблеми необхідно використовувати успішний досвід країн-членів ЄС в розбудові ефективної системи екологічного оподаткування.

Список використаної літератури:

1. Інвестиційно-фінансові механізми еколого-орієнтованого розвитку регіонів [Текст] : звіт про НДР (заключний) / Кер. С.В. Похилько. - Суми : СумДУ, 2014. - 50 с. <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/39515>.
2. Захаркіна Л.С., Зайцев О.В. Фінансові важелі забезпечення екологічної безпеки як складової національної безпеки України. Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка. 2019. № 1. С. 19-25. - DOI: 10.21272/1817-9215.2019.1-3.
3. Податкові механізми регулювання використання біоінновацій [Текст]: звіт про НДР (заключний) / Кер. М.Ю. Абрамчук. - Суми: СумДУ, 2016. - 79 с. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/53276>
4. Офіційний сайт Євростат. URL: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://minfin.com.ua/>.